

PLA DOCENT D'ASSIGNATURA (curs 2015-2016)

Títol de l'assignatura (pla d'estudis): Art i Natura

Subtítol de l'assignatura: Paisatge: teoria, representació i practiques contemporànies

Codi de l'assignatura: 30782

Tipus: Obligatòria Optativa

Nombre de crèdits (ECTS): 5 ECTS

Idioma en el qual s'imparteix: Castellà

Professor/s responsable/s: Valverde Zaragoza, Isabel

Descriptor:

L'assignatura proposa una reflexió al voltant la relació "art/natura" a partir del concepte de "paisatge". Té per finalitat estudiar els discursos sobre el paisatge en el camp de l'estètica i la teoria de l'art des del romanticisme així com els seus diferents règims de representació, des de la pintura, la fotografia o el cinema fins les practiques artístiques contemporànies. "Paisatge" és entès com un concepte interdisciplinari no reductible a un marc teòric i epistemològic únic. Es concep com un element característic en les relacions entre subjecte i natura propi de la modernitat i la postmodernitat.

Objectius formatius:

A través de la reflexió sobre la noció de "paisatge", els estudiants s'hauran de familiaritzar amb un tipus d'aproximació interdisciplinar que combina la història i la teoria de l'art, l'estètica, la geografia, els estudis visuals i l'antropologia, entre d'altres. Amb això seran capaços d'utilitzar diversos instruments teòrics i metodològics per a una posada en qüestió d'assumpcions no crítiques entorn de la idea de representació, a la funció simbòlica de l'obra d'art, i de la seva construcció com a objecte estètic i també com a mercaderia.

Programa:

- El concepte de "paisatge": paisatge i naturalesa, espai, territori, país, entorn
- El paisatge-com-representació: de la pintura de paisatge al "paisatge-imatge" i l'"omni-paisatge"
- El paisatge com a forma moderna de la sensibilitat: del romanticisme a l'avantguarda
- L'espectacle de la naturalesa (1): llocs i motius
- L'espectacle de la naturalesa (2): mercat i consum
- Paisatge entre identitat i ideologia
- Temps i història al paisatge
- Cap a una fenomenologia del paisatge: cos, experiència i emoció

- Paisatges després del Paisatge? Figures, apropiacions i intervencions contemporànies en la naturalesa.

Competències generals i específiques associades a l'assignatura:

Competències generals:

- CB6. Tenir i comprendre coneixements que aportin una base o una oportunitat de ser originals en el desenvolupament i/o l'aplicació d'idees, sovint en un context d'investigació.
- CB7. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris), relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- CB8. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Competències transversals:

- CT1. Capacitat de crítica i d'autocrítica.
- CT2. Capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- CT3. Capacitat de relacionar de manera informada coneixements propis de diferents àmbits i disciplines.

Competències específiques:

- CE1. Aprofundir en el coneixement d'una especialitat, com són la literatura, l'art i el pensament, i desenvolupar alhora una visió transversal.
 - RA1. Reconèixer els models teòrics que descriuen les interaccions sistèmiques entre literatura, art i pensament, així com les seves manifestacions pràctiques.
 - RA3. Mostrar coneixements de la producció cultural.
- CE2. Que els estudiants hagin demostrat capacitat per relacionar diferents discursos culturals tant des d'una perspectiva contemporània com històrica.
 - RA1. Analitzar productes artístics procedents de diferents tradicions culturals.
 - RA2. Dominar una comprensió de la complexitat dels fenòmens culturals del nostre temps, tenint en compte la diversitat i la multiculturalitat.

- RA3. Distingir els diferents formats derivats dels avenços tecnològics més recents.
- CE3. Elaborar anàlisis comparatives amb aportacions significatives de la literatura, l'art i el pensament.
 - RA1. Presentar una visió crítica de les orientacions principals de la disciplina i la seva història amb exemples pràctics.
 - RA2. Dominar les relacions entre literatura i arts visuals, i en general els problemes plantejats per correspondència i intercanvi entre discursos verbals i visuals en la cultura actual.
 - RA3. Discriminar els intercanvis, les relacions i les influències entre les diverses tradicions artístiques.
- CE4. Que els estudiants mostrin capacitat de reflexió, d'anàlisi i d'interpretació de fenòmens culturals.
 - RA1. Reflexionar sobre les preguntes i els corrents més importants en el moment actual relacionats amb la disciplina.
- CE5. Que els estudiants hagin demostrat un ús rigorós de mètodes d'investigació per a l'elaboració d'un projecte de recerca que aportï aspectes originals en l'anàlisi d'una temàtica rellevant en el camp dels estudis avançats en humanitats.
 - o RA3. Dominar els conceptes, les tècniques i els mètodes de treball propis de la disciplina.

Metodologia d'ensenyament:

L'assignatura tindrà 20 hores d'ensenyament presencial amb el grup sencer i la resta de les hores de contacte amb el professor es faran en grups més petits i tutories obligatòries. A més de les classes, el procés d'aprenentatge inclou lectures, grups de discussió i altres activitats formatives assignades pel professor.

La docència de l'assignatura s'impartirà en classes plenàries i en seminaris (setmanes alternes per a cada grup). Les classes plenàries tenen per objecte el desenvolupament d'un tema concret, segons el programa descrit més amunt. Per la seva part, cada seminari té assignada una lectura específica que serà debatuda a classe entre els estudiants.

Criteris i procediments d'avaluació:

La forma d'avaluació de totes les assignatures del màster és l'avaluació continuada. Segons les normes acadèmiques dels màsters oficials de la UPF, l'avaluació continuada s'ha de basar en un mínim de tres fonts d'avaluació, proves o exercicis realitzats durant el període lectiu de classes. Per fonts d'avaluació s'ha d'entendre pràctiques de seminaris, ressenyes, informes de lectura, informes orals, esquemes o propostes per treballs, treballs en equip, etc. Convindrà que aquestes fonts siguin objectivables i estiguin documentades. Es poden

afegir, a més a més, altres criteris com la participació en les discussions a classe. A causa que l'avaluació continuada és aquella que es realitza durant el període lectiu, tots els materials a avaluar en les assignatures del màster tenen com a termini màxim de presentació l'últim dia del període d'exàmens del trimestre en què s'imparteix l'assignatura, període establert al calendari acadèmic de la UPF. Les normes acadèmiques dels màsters oficials de la UPF estableixen que hi ha una única convocatòria per curs acadèmic per cada assignatura o activitat formativa.

L'assignatura s'avaluarà a partir de 3 exercicis: una ressenya crítica d'un text a escollir entre un conjunt de lectures proposades; un esquema justificat sobre un projecte d'investigació amb un tema de lliure elecció; la presentació d'un projecte visual (a tall de mini-exposició) sobre un tema elegit lliurement previ consens amb la professora. L'avaluació dels seminaris es basarà en el grau de preparació prèvia de cada una de les lectures i en la participació activa en les discussions a classe.

Bibliografia seleccionada:

ANDREWS, Malcolm. Landscape and Western Art. Oxford, 1999

BERQUE, Augustin. El pensamiento paisajero. Madrid, 2009

BESSE, Jean-Marc. Le Goût du monde. Exercices de paysage. Arles, 2009

COSGROVE, Denis. Social formation and symbolic landscape [ed. rev.]. Madison, 1998

JAKOB, Michael. Le paysage. Gollion, 2008

JAKOB, Michael. Paysage et temps. Comment sortir du musée du paysage contemporain. Gollion, 2007

MADERUELO, Javier. El paisaje. Génesis de un concepto. Madrid, 2005

MITCHELL, W. J. T. Landscape and Power [ed. rev.]. Chicago, 2004

NOGUÉ, Joan (ed). El paisaje en la cultura contemporánea. Madrid, 2007

SIMMEL, Georg. 'Filosofía del paisaje' [1913] en: El individuo y la libertad. Ensayos de crítica de la cultura. Barcelona, 1986